

BUTALARNING ATROF-MUHITGA EKOLOGIK TA'SIRI

To'xtamurodova Nafosat Xo'shmurod qizi
TIQXMMI "MTU" ning Qarshi irrigatsiya va
agrotexnologiyalar instituti assistenti
Raximjonov Ulug'bek Inomjon o'g'li
TIQXMMI "MTU" ning Qarshi irrigatsiya va
agrotexnologiyalar instituti talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqola xozirgi globallashib borayotgan olamda tabiiy resurslarni ya'ni tabiat in'omlarini saqlash ularni parvarishlash va ulardan oqilona foydalanish haqida ko'rib o'tilgan. Atrof-muhitni muhofaza qilish va asrash borasida xozirda olib borilayotgan ishlar haqida bilib olamiz.

Abstract: This article deals with the preservation of natural resources, i.e., the gifts of nature, in order to preserve them and continue to do so in the world of global development. We will learn about the work that is currently being done to clean and protect the environment.

Kalit so'zlar: Yarim butalar, atrof-muhit, muhofaza qilish, o'simliklar.

Odamlar ko'pincha butalarni kichik daraxtlar deb ta'riflaydilar va aslida kichik o'lchamdagi ko'plab daraxtlarni kesish orqali buta shaklida shakllantirish mumkin. Turli xil turlari mavjud buta turlari va bugun biz ushbu maqolada ular haqida bilib olamiz.

Butalar daraxtlarnikiga juda o'xshash tashqi ko'rinishi va xususiyatlariga ega bo'lgan yog'ochli o'simliklarning bir qismidir, bular odatda tanasi qisqa bo'lgan o'simliklardir, lekin ba'zida siz poyasi bo'lgan butalarni ko'rishingiz mumkin. 5 metr balandlikda. Bu butalar daraxtlardan eng katta farqidir, chunki ikkinchisi bitta

magistralga ega va ularning o'lchamlari odatda juda baland. Butalar bog'lar va ular ekilgan joylarni bezash uchun juda mos keladi, shuning uchun ular odatda manzarali o'simliklar sifatida qabul qilinadi, bundan tashqari, ular to'ldiruvchi o'simliklar sifatida ham qabul qilinadi va ko'pincha erna chegaralash yoki ajratish va hatto bog'larning labirintlarini yaratish uchun ishlatiladi. Bu o'simliklarning xilma-xilligi juda xilma-xil bo'lib, ular turli xil uslublarga ega, ularning ba'zilari dekorativ gullari, chiroyli va o'ziga xos barglari, baland va past poyalari bilan topilgan. Bu butalarning turlari, odatda, u topilgan iqlimga va undan foydalanish maqsadiga qarab o'zgaradi. Shuning uchun biz sizni ishontirib aytamizki, ularning xilma-xilligi juda keng butalar turlari va ularning xususiyatlari ular maxsus va xilma-xil bo'ladi.

Buta turlarining xilma-xilligi, shuningdek, ularning uslublari mavjud. Ularni sayyoramizning deyarli har qanday joyida uchratish mumkin, garchi ularning har biri bir-biridan ajralib turadigan o'ziga xos xususiyat va xususiyatlarga ega. Biroq, ular ikkita asosiy turga bo'lingan. Keling, bular nima ekanligini bilib olaylik. butalar turlari va ularning nomlari: toqqa chiqadigan butalar, gullamaydigan butalar turlari, toqqa chiqmaydigan butalar. Toqqa chiqadigan butalar - ularning barchasi keng tarqalgan bo'lmagan o'sish odatiga ega bo'lgan butalardir, ular juda moslashuvchan bo'lishga moyil va bundan tashqari, ularning poyalari juda keng. Shu sababli, ular har qanday yo'nalishda kengayish va hatto devorlarga, to'siqlarga, devorlarga, tikanli simlarga va boshqalarga ko'tarilish imkoniyatiga ega. Bulardan ba'zilari bo'lishi mumkin gullamaydigan butalar turlari va boshqalarda gullar bo'lishi mumkin.

Buta xususiyatlari - butalar daraxtlardan farq qiladi, chunki ularning balandligi, umuman olganda, 6 metrdan oshmaydi, ular asosiy magistralning tagidan turli xil novdalarga ega, ularning barglari ham ko'p yillik, ham bargli xususiyatga ega bo'lishi mumkin. Umuman olganda, butalar o'sadigan joy chakalakzorlar deb ataladi, buning sababi shundaki, u erda nafaqat butaning bir turi o'sadi, balki bir xil hududda turli xil turlar ham o'sadi. Tarixiy jihatdan, ular ko'pincha yog'ochli butalar va pastki butalar bilan chalkashib ketgan, ular odatda chakalakzorlar va ba'zan begona o'tlar sifatida tan olinadi. Bu o'simliklar mustaqil ravishda o'sib borishi bilan ajralib turadi, ya'ni ular odam tomonidan ekilishi shart emas. Butalar turli iqlim sharoitlariga, mavjud tuproqlarning xilma-xilligiga va suvga bo'lgan ehtiyojga katta qarshilik ko'rsatadigan o'simliklardir. Butalarni nomaqbul deb hisoblaydigan odamlar bor, ammo boshqalar ularni bog'lar, maydonlar va ko'chalarni bezash uchun bezak o'simliklari sifatida ideal deb hisoblashadi. Ba'zi butalar turlari odamlar uchun ham, hayvonlarning boshqa turlari uchun ham iste'mol qilinadigan oziq-ovqat mahsulotlarini tayyorlash uchun ishlatilishi mumkin, umuman olganda, buning uchun aromatik turlarga tegishli bo'lganlar ishlatiladi Bu sayyoramizning deyarli har qanday qismida topilishi mumkin bo'lgan o'simliklardan biri, bu ularning ko'pchiligi inson uchun ko'plab oshpazlik faoliyatining o'sishi va rivojlanishiga yordam berganligi tufayli Agar biz kosmetika va

parfyumeriya ishlab chiqaruvchi kompaniyalarga murojaat qiladigan bo'lsak, butalar ma'lum bir guruhi ularni yaratish uchun xom ashyo hisoblanadi, chunki ularning barglari va gullari tarkibida turli xil parfyumeriya mahsulotlarini yaratishga yordam beradigan faol moddalar mavjud. odamlar tomonidan ishlatiladigan va iste'mol qilinadigan mahsulotlar.

Bu sayyoramizning deyarli har qanday qismida topilishi mumkin bo'lgan o'simliklardan biri, bu ularning ko'pchiligi inson uchun ko'plab oshpazlik faoliyatining o'sishi va rivojlanishiga yordam berganligi tufayli. Bular shaharlarda obodonlashtirishni xohlaydigan verandalar, bog'lar va turli joylarni bezash uchun eng ko'p ishlatiladigan o'simliklardan biri bo'lib, bu ularning asosiy qo'llanilishi manzarali ekanligini anglatadi, bu ular juda chidamli o'simliklar bo'lganligi sababli. har qanday tuproq turiga va u erda mavjud bo'lishi mumkin bo'lgan turli iqlim sharoitlariga moslasha oladi. Bu xususiyatlar o'simlikka berilishi kerak bo'lgan parvarishga ta'sir qiladi, aytmoqchi, bu juda qattiq emas, chunki bu o'simlik o'z-o'zidan o'sishi mumkin va ortiqcha g'amxo'rlikni talab qilmaydi. Agar biz kosmetika va parfyumeriya ishlab chiqaruvchi kompaniyalarga murojaat qiladigan bo'lsak, butalar ma'lum bir guruhi ularni yaratish uchun xom ashyo hisoblanadi, chunki ularning barglari va gullari tarkibida turli xil parfyumeriya mahsulotlarini yaratishga yordam beradigan faol moddalar mavjud. odamlar tomonidan ishlatiladigan va iste'mol qilinadigan mahsulotlar. Butalar turlari va ulardan foydalanish Ushbu mahsulotlarning ba'zilari sochlarni bo'yash uchun ishlatiladi, masalan, parfyumeriya uchun ishlatiladigan xushbo'y hidlar, butun dunyo bo'ylab millionlab odamlar tomonidan ishlatiladigan sovun va tana kremlarini ishlab chiqarish uchun. Ko'p yillar davomida insoniyat tibbiyotda katta yutuqlarga erishganligi bilan ajralib turdi, ammo bugungi kunda ham ularning asosiy tarkibiy qismlari orasida turli xil butalarni o'z ichiga olgan juda ko'p

turli xil dori-darmonlar mavjud, shuning uchun ular tibbiyotda katta ahamiyatga ega. ham an'anaviy, ham zamonaviy dorilar. Hech kimga sir emaski, inson inson ekan, bugungi kunda jamiyat va ilm-fan uchun biz bilgan narsaning rivojlanishi va rivojlanishi uchun tabiatga murojaat qiladilar, chunki tabiat resurslarni olish bo'yicha bizning birinchi ittifoqdoshimiz, muhim va zarur. Bularning barchasiga qo'shimcha ravishda, bu butalarning ko'pchiligi butun dunyo bo'ylab bog'lar va shahar joylari uchun bezak sifatida ishlatiladi. Ulardan ba'zilari bo'shliqlarni chegaralovchi sifatida ishlatiladi va ularsiz hamma uchun ochiq va ko'rinadigan turli sohalarda yaqinlik yaratishga yordam beradi.

Xulosa o'rnida shuni aytishimiz mumkunki, hayot va suv bor ekan biz yashil o'simliklarimizni asrab avaylab, iloji boricha ularni ko'paytirishimiz lozim deb o'ylayman. Barcha o'simliklarda bo'lgani kabi butalar ham hozirda ona tabiat ya'ni ekologiya ham o'zining kata ta'sirini ko'rsatadi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Akramov 3. M., Rafikov A.A., Proshloye, nastoyasheye i budusheye Aralskogo morya, T., 1990; Nig'matov A.N.,
2. O'zbekiston Respublikasining ekologik huquqi, T., 2004;
3. Rafikov A.A., Geoekologik muammolar, T., 1997;
4. To'xtayev L., Hamidov A., Ekologiya asoslari va tabiatni muhofaza qilish, T., 1994;
5. G'ulomov P.N., Inson va tabiat, T., 1990.